

Eduskunnan maatalousjaosto, 21.10.2020 klo 10.30

Teema: Metsähallituksen kokonaisrahoitus avattuna; budjettirahoitus, lupapohjainen rahoitus (luvat luetteluna) sekä muu rahoitus avattuna. Lisäksi eräpalveluiden rahoitus ja rahoituksen tarve vuonna 2021.

Luontopalvelujohtaja Timo Tanninen, Metsähallitus

Pyydettyä lausuntona edellä teemakohdassa mainitusta asiasta Metsähallitus toteaa seuraavaa:

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät koostuvat kahdesta vastuualueesta eli Luontopalveluista, jotka vastaavat mm. Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonsuojelualueiden ja kulttuuriperintökohteiden hoidosta ja retkeilypalvelujen tuottamisesta sekä Eräpalveluista, jotka vastaavat metsästyksestä, kalastuksesta ja erävalvonnasta valtion mailla. Julkisten hallintotehtävien kokonaisrahoitus muodostuu useasta eri lähteestä ja tulonmuodostus on Luontopalveluissa ja Eräpalveluissa erilainen. Molemmat vastuualueet saavat merkittävää rahoitusta valtion budjetista, Luontopalveluissa valtion budjettirahoitus on selkeästi suurin rahoituslähde. Eräpalvelujen tulonmuodostuksessa pääosa tuloista muodostuu metsästyksen ja kalastuksen lupatuloista.

Alla olevassa taulukossa näkyy Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien kokonaisrahoitus vuosina 2019-2021. Vuoden 2019 luvut ovat sen vuoden varainkäytön toteumalukuja, vuosien 2020-2021 taas kyseisten vuosien talousarviolukuja (2021 hallituksen esityksen mukaisia). Kokonaisrahoitus vuosina 2020-2021 on huomattavasti aiempia vuosia korkeampi. Merkittävin syy tähän on pääministeri Marinin hallituksen panostus luonnonsuojeluun. Sen myötä Luontopalvelut on saanut tasokorotusta ja rahoitusta ns. tulevaisuusinvestointeihin.

Kokonaisrahoitus jakauma vuosille 2019 - 2021

Kokonaisrahoitus jakauma 1000e	2019 Toteuma ¹	2020 Ennuste ²	2021 Talousarvio ³
MMM momentti 30.64.50	7 739	11 792	8 115
YM momentti 35.10.52	33 506	71 322	60 142
Muu rahoitus esim. valtion budjetista tai kumppanuuskunnilta sekä EU-hankerahoitus	9 945	11 032	11 227
Maksullinen toiminta	12 494	11 565	11 769
Rahoitus jakauma yhteensä	63 684	105 711	91 253

¹ Vuosi 2019 on toteumalukuja sisältäen edellisiltä vuosilta siirtyneet erät

² Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä eriä

³ Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä eriä

Luontopalvelujen saama lisärahoitus on pääosin YM:n momentilta 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät. Momentin tasokorotus v. 2020 on 7.5 miljoonaa euroa ja tulevaisuusinvestoinnit (pääosin retkeilyinfran korjausvelkaan ja aktiivisiin luonnonhoitotöihin) 19.2 miljoonaa. Vuodelle 2021 esitetään samantasoista tulevaisuusinvestointirahoitusta ja

tasokorotukseen em. summan päälle 2.0 miljoonaa. MMM:n momentilla 30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät tulevaisuusinvestointeihin (retkeilyinfran korjausvelka) on kohdennettu 1.0 miljoonaa v. 2020 ja esitys vuodelle 2021 on samansuuruinen.

Eräpalvelujen osalta pääosa rahoituksesta muodostuu siis lupatuloista. Eräpalvelut käyttää valtion budjettirahoitusta erävalvontaan, Ylä-Lapin maksuttoman kalastuksen järjestämiseen ja lijoen uittovelvoitteen hoitoon. Valtion budjettirahoituksen lähde on em. MMM:n momentti 30.64.50. MMM:n kanssa sovitulla tavalla kyseisen momentin sisäisestä jaosta Eräpalvelujen ja Luontopalvelujen osuuksiin päättää Metsähallituksen luontopalvelujohtaja, joka pohjaa päätöksensä mm. ohjaavan ministeriön kanssa käytyihin tulokeskusteluihin. Viime vuosien aikana Eräpalvelujen osuutta momentin rahoituksesta on lisätty, perusteluna mm. erävalvonnan lisääntynyt tarve.

Alla olevissa kolmessa taulukossa näkyy Metsähallituksen Eräpalvelujen ja Luontopalvelujen kokonaisrahoitus eriteltynä, Eräpalvelujen lupatulojen kertymä sekä MMM:n momentin 30.64.50 rahanjako vastuualueittain vuosina 2017-2021 luontopalvelujohtajan päätösten mukaisesti.

Metsähallituksen Luontopalvelujen saama valtion budjettirahoitus on nyt erittäin hyvällä tasolla, lukuun ottamatta arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden rahoitusta. Kulttuuriperintökohteiden hoidon rahoitushaasteiden ratkaisemisen lisäksi on erittäin tärkeätä varmistaa em. tasokorotuksen jatkuvuus, jotta tehtävien hoidon korkea taso jatkossakin voidaan turvata.

Metsähallituksen Eräpalveluihin kohdistuu joitakin rahoitushaasteita liittyen lähinnä julkisoikeudellisen kalastuksen tehtäviin sekä erävalvonnan tarpeen lisääntymiseen kun luonnossa liikkuminen on yhä suositumpaa ja käyntimäärät Metsähallituksen kohteilla jatkuvasti kasvavat. Eräpalvelujen rahoitushaasteiden ratkaisemiseksi on käynnissä yhteinen selvitystyö MMM:n kanssa.

Metsähallitus vastaa mielellään maatalousjaoston mahdollisiin lisäkysymyksiin.

TAULUKKO: Metsähallituksen Eräpalvelujen ja Luontopalvelujen rahoitus eriteltynä

Kokonaisrahoitus jakauma 1000e	Eräpalvelut			Luontopalvelut		
	2019 Toteuma ¹	2020 Ennuste ²	2021 Talousarvio ³	2019 Toteuma ¹	2020 Ennuste ²	2021 Talousarvio ³
MMM momentti 30.64.50	1 980	2 058	2 125	5 418	4 534	3 890
MMM momentti 30.64.50 (LTA, tulevaisuusinvestointi)	3	100	-	13	4 000	1 000
MMM momentti 30.64.50 P-S Siemenhuolto käpykeräys	-	-	-	325	1 100	1 100
YM momentti 35.10.52	6	1	-	32 522	42 100	40 942
YM momentti 35.10.52 (LTA, tulevaisuusinvestointi)	-	21	-	978	29 200	19 200
MMM kalastonhoitomaksun kantokulu korvaus	650	680	759	-	-	-
MMM erillispäätökset muilta MMM momenteilta	420	484	710	-	-	-
YM erillispäätökset muilta YM momenteilta sis. VELMU	-	-	-	1 196	1 311	1 204
Muu rahoitus valtion budjetista (esim. OM, OKM, TEM)	-	-	-	1 361	1 451	1 287
LIFE - hankerahoitus	170	195	245	2 031	2 153	2 742
EAKR, EMR, EMKTR)	193	124	164	3 204	3 531	3 092
Muu kansallinen hanke- tai kumppanuusrahoitus	-	16	12	720	1 088	1 005
Maksullinen toiminta	5 800	6 286	5 743	6 694	5 279	6 026
Kokonaisrahoitus jakauma yhteensä	9 222	9 964	9 758	54 462	95 747	81 488

¹ Vuosi 2019 on toteumalukuja sisältäen edellisiltä vuosilta siirtyneet erät

² Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä erä

³ Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä erä

Taulukko: Metsähallituksen Eräpalvelujen lupatulot

Eräpalvelujen maksullisen toiminnan tulot 1000e	2019 Toteuma	2020 Ennuste	2021 Talousarvio
Julkisoikeudelliset suoritteet			
metsästysluvat	3 428	3 814	3 206
kalastusluvat	236	245	248
muut julkisoikeudelliset suoritteet			
Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet			
metsästysalueiden vuokraus	590	601	605
kalastusalueiden vuokraus	119	117	116
kalastusluvat	1 157	1 406	1 349
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	3	11	8
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	6	9	7
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	56	6	5
Erillislainsäädäntöön perustuvat			
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	204	78	200
Yhteensä	5 800	6 286	5 743

Taulukko: Momentin 30.64.50 jako Eräpalvelut-Luontopalvelut

MMM momentti 30.64.50 1000e (pl. P-S siemenhuolto käpykeräys)	Eräpalvelut			Luontopalvelut		
	2019 Toteuma ¹	2020 Ennuste ²	2021 Talousarvio ³	2019 Toteuma ¹	2020 Ennuste ²	2021 Talousarvio ³
MMM momentti 30.64.50	1 980	2 058	2 125	5 418	4 534	3 890
MMM momentti 30.64.50 (LTA, tulevaisuusinvestointi)	3	100	-	13	4 000	1 000
Momentti 30.64.50 yhteensä	1 983	2 158	2 125	5 431	8 534	4 890

¹ Vuosi 2019 on toteumalukuja sisältäen edellisiltä vuosilta siirtyneet erät

² Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä erä

³ Momentit 30.64.50 ja 35.10.52 ovat talousarviolukuja eivätkä sisällä edelliseltä vuodelta siirtyviä erä